TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2016. gada 27. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Publiski līgumi — Sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumi, ko sniedz ar autobusu — Regula (EK) Nr. 1370/2007 — 4. panta 7. punkts — Apakšuzņēmuma līgumi — Pienākums operatoram pašam izpildīt būtisku daļu no sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem — Piemērojamība — 5. panta 1. punkts — Līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūra — Līguma slēgšanas tiesību piešķiršana atbilstoši Direktīvai 2004/18/EK

Lieta C-292/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Vergabekammer Südbayern* (Dienvidbavārijas Publisko iepirkumu palāta, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 5. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 10. jūnijā, tiesvedībā

Hörmann Reisen GmbH

pret

Stadt Augsburg ,

Landkreis Augsburg .

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents), K. Vajda [*C. Vajda*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] un K. Likurgs [*C. Lycourgos*],

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Hörmann Reisen GmbH* vārdā – *S. Roling* un *T. Martin*, *Rechtsanwälte*,

— *Stadt Augsburg* un *Landkreis Augsburg* vārdā – *R. Wiemann*, *Rechtsanwalt*,

— Eiropas Komisijas vārdā – *G. Braun* un *A. Tokár*, kā arī *J. Hottiaux*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2016. gada 28. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 23. oktobra Regulas (EK) Nr. 1370/2007 par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 1107/70 (OV 2007, L 315, 1. lpp.), 4. panta 7. punkta un 5. panta 1. punkta interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Hörmann Reisen GmbH*, no vienas puses, un *Stadt Augsburg* (Augsburgas pilsēta, Vācija) un *Landkreis Augsburg* (Augsburgas apvidus), no otras puses, (turpmāk tekstā kopā – "līgumslēdzējas iestādes"") par iepirkuma attiecībā uz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, ko sniedz ar autobusu, likumību.

Tiesiskais regulējums

3 Regulas Nr. 1370/2007 preambulas 4. apsvērumā ir paredzēts:

"[Eiropas] Komisijas 2001. gada 12. septembra Baltajā grāmatā "Eiropas transporta politika 2010. gadam: laiks pieņemt lēmumu" paredzētie galvenie mērķi ir garantēt drošus, efektīvus un augstas kvalitātes pasažieru transporta pakalpojumus ar regulētas konkurences starpniecību [..]."

4 Saskaņā ar šīs regulas preambulas 7. apsvērumu:

"Pētījumi, kas veikti dalībvalstīs, kuru sabiedriskā transporta nozarē jau vairākus gadus ir bijusi konkurence, un tajās gūtā pieredze rāda, ka, ieviešot regulētu pakalpojumu sniedzēju konkurenci – ar attiecīgiem drošības noteikumiem –, pakalpojumus var padarīt pievilcīgākus, novatoriskākus un lētākus, netraucējot sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem turpināt uzticēto uzdevumu veikšanu. [..]"

5 Saskaņā ar minētās regulas preambulas 9. apsvērumu:

"Lai sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus varētu organizēt tā, lai tie vislabāk atbilstu sabiedrības vajadzībām, visām kompetentajām iestādēm saskaņā ar šajā regulā ietvertajiem nosacījumiem jāspēj brīvi izvēlēties sabiedrisko pakalpojumu sniedzējus, ņemot vērā mazo un vidējo uzņēmumu intereses. Lai nodrošinātu pārredzamības, vienlīdzīgas attieksmes pret konkurējošiem pakalpojumu sniedzējiem un proporcionalitātes [samērīguma] principa piemērošanu, piešķirot kompensācijas vai ekskluzīvas tiesības, ir svarīgi, lai kompetentās iestādes pakalpojumu valsts līgumā ar izraudzīto sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju būtu definēta sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību būtība un tādas atlīdzības apjoms, par ko panākta vienošanās. [..]"

6 Šīs pašas regulas preambulas 19. apsvērumā ir paredzēts:

"Apakšuzņēmuma līgumu slēgšana var sabiedrisko pasažieru transportu padarīt efektīvāku un dod iespēju piedalīties citiem uzņēmumiem, kas nav sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji, kuriem piešķirts pakalpojumu valsts līgums. Lai vislabāk izmantotu valsts līdzekļus, kompetentajām iestādēm tomēr būtu jāspēj noteikt to, kā slēdz apakšuzņēmuma līgumus par savu sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu sniegšanu, jo īpaši attiecībā uz pakalpojumiem, ko sniedz tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs. Turklāt apakšuzņēmējam nebūtu jāliedz iespēja piedalīties konkursos jebkuras kompetentās iestādes teritorijā. Kompetentajai iestādei vai tās tieši pakļautajam pakalpojumu sniedzējam apakšuzņēmēju vajadzētu izvēlēties saskaņā ar [Savienības] tiesību aktiem."

7 Regulas Nr. 1370/2007 1. pantā "Mērķis un darbības joma" ir noteikts:

"1. Šīs regulas mērķis ir saskaņā ar [Savienības] tiesību aktiem noteikt, kā kompetentās iestādes var rīkoties sabiedriskā pasažieru transporta jomā, nodrošinot vispārējas nozīmes pakalpojumus, lai, cita starpā, to būtu vairāk, lai tie būtu drošāki, kvalitatīvāki vai ar mazākām izmaksām, nekā tas būtu panākams ar tirgus spēkiem vien.

Lai to nodrošinātu, šajā regulā ir definēti nosacījumi, saskaņā ar kuriem kompetentās iestādes, kad tās uzliek saistības sniegt sabiedriskos pakalpojumus vai slēdz attiecīgus līgumus par šādiem pakalpojumiem, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem kompensē radušās izmaksas un/vai kā atlīdzību par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību izpildi piešķir ekskluzīvas tiesības.

2. Šo regulu piemēro valsts un starptautiskā sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem pa dzelzceļiem un citu tipu pārvadājumiem pa sliežu ceļiem, kā arī autoceļiem, izņemot pakalpojumiem, ko sniedz galvenokārt to vēsturiskās vai tūrisma nozīmes dēļ. [..]

[..]"

8 Šīs regulas 2. pants ir formulēts šādi:

"Šajā regulā:

a) "sabiedriskais pasažieru transports" ir vispārējas ekonomiskas nozīmes pasažieru transporta pakalpojumi, kurus bez diskriminācijas un nepārtraukti sniedz sabiedrībai;

b) "kompetenta iestāde" ir jebkura dalībvalsts vai dalībvalstu valsts iestāde vai valsts iestāžu grupa, kam ir pilnvaras attiecīgā ģeogrāfiskajā apgabalā iesaistīties sabiedriskā pasažieru transportā, vai jebkura šādi pilnvarota struktūra;

[..]

i) "pakalpojumu valsts [sabiedrisko pakalpojumu] līgums" ir viens vai vairāki akti, kas uzliek juridiskas saistības un kuros ir apliecināta kādas kompetentās iestādes vienošanās ar sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju, uzticot šim sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam tādu sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu apsaimniekošanu un sniegšanu, uz kuriem attiecas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības; [..]

[..]."

9 Regulas Nr. 1370/2007 3. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ja kompetentā iestāde nolemj izvēlētajam pakalpojumu sniedzējam par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību izpildi piešķirt ekskluzīvas tiesības un/vai kompensāciju, tā to dara saskaņā ar pakalpojumu valsts [sabiedrisko pakalpojumu] līgumu."

10 Šīs regulas 4. pantā "Obligātais pakalpojumu valsts [sabiedrisko pakalpojumu] līgumu un vispārējo noteikumu saturs" ir paredzēts:

"1. Pakalpojumu valsts līgumos [sabiedrisko pakalpojumu līgumos] [..]:

[..]

b) iepriekš objektīvi un pārredzami jānosaka:
   i) parametri kompensācijas maksājumu, ja tādi ir, aprēķināšanai; un

ii) jebkuru piešķirto ekskluzīvo tiesību veids un apjoms;

tādā veidā, lai būtu novērsta pārmērīga kompensēšana. [..]

[..]

7. Konkursa dokumentācijā un pakalpojumu valsts [sabiedrisko pakalpojumu] līgumos pārredzami norāda, vai un kādā apjomā var apsvērt apakšuzņēmuma līgumu slēgšanu. Ja slēdz apakšuzņēmuma līgumus, pakalpojumu sniedzējam, kuram saskaņā ar šo regulu uzticēta sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu pārvaldīšana un sniegšana, ir pienākums pašam sniegt sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu būtisku daļu, kas var būt arī mazāka par pusi. Pakalpojumu valsts [sabiedrisko pakalpojumu] līgums, kas vienlaikus attiecas uz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu izveidi, ierīkošanu un darbību, var ļaut slēgt apakšuzņēmuma līgumus par šo pakalpojumu darbības nodrošināšanu pilnā apjomā. Saskaņā ar attiecīgās valsts un [Savienības] tiesību aktiem pakalpojumu valsts [sabiedrisko pakalpojumu] līgumā paredz nosacījumus apakšuzņēmuma līgumu slēgšanai."

11 Minētās regulas 5. pants "Pakalpojumu valsts līgumu [sabiedrisko pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību] piešķiršana" ir formulēts šādi:

"1. Valsts pakalpojumu [sabiedrisko pakalpojumu] līgumus piešķir saskaņā ar šajā regulā paredzētajiem noteikumiem. Tomēr pakalpojumu līgumus vai pakalpojumu valsts [sabiedrisko pakalpojumu] līgumus, kā noteikts [Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvā] 2004/17/EK[, ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs (OV 2004, L 134, 1. lpp.),] vai [Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvā] 2004/18/EK [par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras (OV 2004, L 134, 114. lpp.)], attiecībā uz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, ko sniedz ar autobusu vai tramvaju, piešķir saskaņā ar procedūrām, kas paredzētas saskaņā ar minētajām direktīvām, ja šādi līgumi nav pakalpojumu koncesijas līgumi, kā noteikts minētajās direktīvās. Ja līgumus piešķir saskaņā ar Direktīvu [2004/17] vai Direktīvu [2004/18], nepiemēro šā panta 2. līdz 6. punktu.

[..]"

12 Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2.–6. punktā ir ietverti tādi noteikumi par sabiedrisko pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, kuros ir atkāpes no Savienības tiesībām publisko iepirkumu jomā. It īpaši šīs regulas 5. panta 4. punkta pirmajā daļā ir noteikts, ka, "ja tas nav aizliegts ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, kompetentās iestādes var pieņemt lēmumu tieši piešķirt pakalpojumu valsts [sabiedrisko pakalpojumu] līgumus vai nu tad, ja to gada caurmēra vērtību lēš kā mazāku par EUR 1 000 000 vai ja saskaņā ar tiem sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumi ir sniegti mazāk par 300 000 kilometru gadā".

13 Direktīvas 2004/17 1. panta 3. punkta b) apakšpunktā ir definēts, ka šajā direktīvā "pakalpojumu koncesija" ir "tāda paša veida līgums kā pakalpojumu līgums, taču izņēmums ir tas, ka atlīdzība par pakalpojumu sniegšanu ir vai nu tikai tiesības izmantot attiecīgo pakalpojumu, vai arī minētās tiesības kopā ar samaksu".

14 Atbilstoši Direktīvas 2004/18, kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas 2013. gada 13. decembra Regulu (ES) Nr. 1336/2013 (OV 2013, L 335, 17. lpp.; turpmāk tekstā – "grozītā Direktīva 2004/18"), 1. pantam:

"1. Šajā direktīvā piemēro 2. līdz 15. punktā norādītās definīcijas.

2.

a) Valsts [publiski] līgumi" ir finansiāli [atlīdzības] līgumi, kurus rakstveidā savstarpēji noslēdz viens vai vairāki komersanti un viena vai vairākas līgumslēdzējas iestādes un kuru mērķis ir būvdarbu realizācija, produkcijas piegāde vai pakalpojumu sniegšana šīs direktīvas izpratnē.[..]

d) "pakalpojumu valsts [publiski pakalpojumu] līgumi" ir valsts [publiski] līgumi, kuri nav būvdarbu vai piegādes līgumi un kuru mērķis ir II pielikumā minēto pakalpojumu sniegšana.

Valsts [publisku] līgumu, kura mērķis ir gan produkcijas piegāde, gan pakalpojumu sniegšana II pielikuma izpratnē, uzskata par "pakalpojumu valsts līgumu [publisku pakalpojumu līgumu]", ja attiecīgo pakalpojumu vērtība pārsniedz līgumā ietvertās produkcijas vērtību.

Valsts [publisku] līgumu, kura mērķis ir pakalpojumu sniegšana II pielikuma izpratnē un kurš ietver tādas darbības I pielikuma izpratnē, kas vienīgi papildina līguma pamatmērķi, uzskata par pakalpojumu valsts [publisku pakalpojumu] līgumu.

[..]

4. "Pakalpojumu koncesija" ir tāda paša veida līgums kā pakalpojumu valsts [publisks pakalpojumu] līgums, izņemot to, ka atlīdzība par pakalpojumu sniegšanu ir vai nu konkrētā pakalpojuma izmantošanas tiesības, vai arī šīs tiesības un samaksa.

[..]"

15 Grozītās Direktīvas 2004/18 7. pantā "Robežvērtību summas valsts [publiskos] līgumos" ir noteiktas aptuvenās robežvērtības bez pievienotās vērtības nodokļa (PVN), sākot no kurām līguma slēgšanas tiesību piešķiršana ir jāīsteno saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem.

16 Šīs robežvērtības ar regulāriem intervāliem tiek grozītas ar Komisijas regulām un pielāgotas ekonomiskajiem apstākļiem. Pamatlietā aplūkoto paziņojumu par līgumu publicēšanas brīdī robežvērtības pakalpojumu publiskajos līgumos, kuru slēgšanas tiesības piešķir citas līgumslēdzējas iestādes, kas nav centrālās valdības iestādes, atbilstoši grozītās Direktīvas 2004/18 7. panta b) punktam bija EUR 207 000 bez PVN.

17 Šīs direktīvas 20. pantā ir noteikts:

"Tādu līgumu slēgšanas tiesības, kuru priekšmets ir II A pielikumā uzskaitītie pakalpojumi, piešķir saskaņā ar 23. līdz 55. pantu."

18 Minētās direktīvas 25. pantā "Apakšuzņēmuma līgumi" ir noteikts:

"Līguma dokumentos līgumslēdzējas iestādes var prasīt vai dalībvalsts var prasīt, lai pretendenti piedāvājumā norāda to, par kādu daļu no līguma varētu tikt slēgti apakšuzņēmuma līgumi ar trešām personām, kā arī norādīt piedāvātos apakšuzņēmējus.

Šī norāde neskar jautājumu par galvenā komersanta atbildību."

19 Šīs pašas direktīvas II A pielikumā uzskaitīto pakalpojumu kategoriju vidū ir 2. kategorija, kura attiecas uz šādiem pakalpojumiem:

"Sauszemes transporta pakalpojumi [..], ieskaitot bruņumašīnu pakalpojumus un kurjeru pakalpojumus, kas nav pasta transporta pakalpojumi."

20 Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīvas 2014/24/ES par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18 (OV 2014, L 94, 65. lpp.) 90. panta 1. punkta pirmajam teikumam:

"Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, līdz 2016. gada 18. aprīlim."

21 Saskaņā ar Direktīvas 2014/24 91. panta pirmo daļu:

"[Grozīto] Direktīvu [2004/18] atceļ no 2016. gada 18. aprīļa."

Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

22 Līgumslēdzējas iestādes 2015. gada 7. martā *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* pielikumā publicēja paziņojumu par publisku iepirkumu 2015/S 047-081632 par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, ko sniedz ar autobusu, noteiktos reģionālos maršrutos. Atbilstoši šim paziņojumam par publisku līgumu pretendentiem tika atļauts slēgt apakšuzņēmuma līgumus ne vairāk kā par 30 % no pakalpojuma, tos aprēķinot tīkla kilometros.

23 *Hörmann Reisen* iesniedza sūdzību *Vergabekammer Südbayern* (Dienvidbavārijas Publisko iepirkumu palāta, Vācija), lai apstrīdētu šādu apakšuzņēmuma līgumu slēgšanas ierobežojumu. Tā apgalvo, ka šis ierobežojums nav savienojams ar grozīto Direktīvu 2004/18, un piebilst, ka, kaut arī ir taisnība, ka Regulas Nr. 1370/2007 4. panta 7. punktā tiešām ir paredzēts apakšuzņēmuma līgumu slēgšanas ierobežojums, šī regula nav piemērojama pamattiesvedībā atbilstoši tās 5. panta 1. punktam.

24 Līgumslēdzējas iestādes atgādina, ka Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 1. punkta trešajā teikumā ir paredzēts, ka, "ja līgumus [līgumu slēgšanas tiesības] piešķir saskaņā ar Direktīvu [2004/17] vai Direktīvu [2004/18], nepiemēro šā panta 2. līdz 6. punktu". Šīs iestādes no tā secina, ka citas šīs regulas normas, it īpaši tās 4. panta 7. punkts, turpina būt piemērojamas šādiem līgumiem. Visbeidzot, minētās iestādes uzskata, ka tāds apakšuzņēmuma līgumu slēgšanas ierobežojums līdz 30 % no pakalpojuma, kāds ir paredzēts pamatlietā aplūkotajā paziņojumā par publisku līgumu, atbilst pienākumam, kas noteikts šajā pēdējā minētajā tiesību normā, saskaņā ar kuru komersantam "ir pienākums pašam sniegt sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu būtisku daļu".

25 Iesniedzējtiesa norāda, ka pamatlieta galvenokārt attiecas uz jautājumu, vai līgumslēdzējām iestādēm bija tiesības ierobežot apakšuzņēmuma līgumu slēgšanu līdz 30 % no attiecīgā pakalpojuma, to aprēķinot tīkla kilometros, piemērojot Regulas Nr. 1370/2007 4. panta 7. punktu, līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā atbilstoši šīs regulas 5. panta 1. punktam, skatītam kopā ar grozīto Direktīvu 2004/18 vai ar Direktīvu 2014/24.

26 Attiecībā uz pamatlietā aplūkoto publisko pakalpojumu līgumu šī tiesa precizē, ka šī līguma vērtība pārsniedz grozītās Direktīvas 2004/18 7. panta b) punkta pirmajā ievilkumā paredzēto slieksni, tas ir, EUR 207 000 bez PVN.

27 Šādos apstākļos *Vergabekammer Südbayern* (Dienvidbavārijas Publisko iepirkumu palāta) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā saskaņā ar Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 1. punktu kopā ar [grozīto] Direktīvu 2004/18 vai Direktīvu 2014/24 šo direktīvu noteikumi principā ir piemērojami vieni paši tādējādi, ka jebkurš Regulas Nr. 1370/2007 noteikums, ar kuru izdarīta atkāpe no šīm direktīvām, nav jāpiemēro?

2) Vai līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā saskaņā ar Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 1. punktu, skatītu kopā ar [grozīto] Direktīvu 2004/18 vai Direktīvu 2014/24, apakšuzņēmuma līgumu slēgšanas likumība ir regulēta vienīgi ar Tiesas izstrādātiem noteikumiem saistībā ar [grozīto] Direktīvu 2004/18 un Direktīvas 2014/24 63. panta 2. punkta noteikumiem, vai arī ir jāuzskata, ka līgumslēdzēja iestāde, atkāpjoties no iepriekš minētā, šādā procedūrā var procentuāli noteikt pretendentiem [pakalpojuma sniedzēja] paša sniegtā pakalpojuma apjomu (to aprēķinot tīkla kilometros) saskaņā ar Regulas Nr. 1370/2007 4. panta 7. punktu?

3) Vai tad, ja līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrām saskaņā ar Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 1. punktu, skatītam kopā ar [grozīto] Direktīvu 2004/18 vai Direktīvu 2014/24, ir piemērojams Regulas Nr. 1370/2007 4. panta 7. punkts, līgumslēdzēja iestāde, ņemot vērā Regulas Nr. 1370/2007 preambulas 19. apsvērumu, var noteikt [pakalpojuma sniedzēja] paša sniegtā pakalpojuma apjomu tādējādi, ka tās prasība par to, ka [pakalpojuma sniedzēja] paša sniegtajam pakalpojumam ir jābūt 70 % apjomā, to aprēķinot tīkla kilometros, var tikt attaisnota?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

28 Jānorāda, pirmkārt, ka Tiesa *Vergabekammer bei der Bezirksregierung Arnsberg* (Arnsbergas rajona valdības Publiskā iepirkuma palāta, Vācija) jau ir atzinusi par tiesu LESD 267. panta izpratnē (spriedums, 2014. gada 18. septembris, *Bundesdruckerei*, C-549/13, EU:C:2014:2235, 20.–23. punkts).

29 No Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem neizriet, ka šajā lietā šādi nevarētu tikt kvalificēta arī *Vergabekammer Südbayern* (Dienvidbavārijas Publiskā iepirkuma palāta).

30 Otrkārt, jānorāda, ka iesniedzējtiesa prejudiciālajos jautājumos atsaucas ne tikai uz Regulu Nr. 1370/2007 un grozīto Direktīvu 2004/18, bet arī uz Direktīvu 2014/24.

31 Attiecībā uz Direktīvas 2014/24 piemērojamību ir jānorāda, ka pamatlietā aplūkotais paziņojums par publisku līgumu tika publicēts 2015. gada 7. martā, proti, pirms datuma, kurā beidzās atbilstošo Direktīvas 2014/24 normu transponēšanas termiņš, kas atbilstoši tās 90. panta 1. punktam bija noteikts 2016. gada 18. aprīlī.

32 Atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai principā ir jāpiemēro tā direktīva, kura ir spēkā brīdī, kad līgumslēdzēja iestāde izvēlas, kādu procedūru tā īstenos, un galīgi izlemj jautājumu, vai pastāv pienākums veikt iepirkuma procedūras iepriekšēju izsludināšanu publiska līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai. Savukārt direktīvas, kuras transponēšanas termiņš pēc šī brīža ir beidzies, normas nav piemērojamas (spriedums, 2016. gada 7. aprīlis, *Partner Apelski Dariusz*, C-324/14, EU:C:2016:214, 83. punkts un tajā minētā judikatūra).

33 Šādos apstākļos Direktīva 2014/24 pamatlietā nav piemērojama *ratione temporis*.

Par pirmo un otro jautājumu

34 Uzdodot pirmo un otro jautājumu, kas ir jāizvērtē kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, piešķirot sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu, līguma slēgšanas tiesības, šīs regulas 4. panta 7. punkts turpina būt piemērojams šim līgumam.

35 Atbilstoši norādēm iesniedzējtiesas lēmumā pamatlietā aplūkotais iepirkums attiecas uz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot autoceļus, un Regulas Nr. 1370/2007 1. panta 2. punkta izpratnē tas attiecas uz sabiedrisko pasažieru transportu, ko sniedz ar autobusu, kā tas ir paredzēts šīs regulas 5. panta 1. punktā, tomēr neiegūstot pakalpojumu koncesijas līguma formu.

36 Atbilstoši Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 1. punkta pirmajam teikumam tāda līguma, kāds ir pamatlietā aplūkotais līgums, slēgšanas tiesības būtībā ir jāpiešķir atbilstoši šajā regulā paredzētajiem noteikumiem.

37 Tomēr, lai gan līgums neiegūst pakalpojumu koncesijas līguma formu, kāds tas ir definēts Direktīvā 2004/17 vai grozītajā Direktīvā 2004/18, sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu, līguma slēgšanas tiesības tiek piešķirtas atbilstoši Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 1. punkta otrajam teikumam saskaņā ar šajās direktīvās paredzētajām procedūrām.

38 Turklāt Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 1. punkta trešajā teikumā attiecībā uz šādu tiesību slēgt sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu, līgumu piešķiršanas gadījumu ir paredzēts, ka "nepiemēro šā panta 2. līdz 6. punktu".

39 Tātad ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 1. punkta otrajā teikumā ir ietverta atkāpe no šīs regulas 5. panta 1. punkta pirmajā teikumā noteiktā vispārējā noteikuma un ka šīs atkāpes precīzais saturs pēc tam ir precizēts minētās regulas 5. panta 1. punkta trešajā teikumā, kurā ir deklarēta tās 5. panta 2.–6. punkta nepiemērojamība.

40 Vairāk nevienā šī 5. panta vai Regulas Nr. 1370/2007 normā nav paplašināta minētās atkāpes piemērošanas joma.

41 No minētā izriet, ka, lai piešķirtu tādas sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu, līguma slēgšanas tiesības, kādas tiek aplūkotas pamatlietā, nav piemērojami tikai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2.–6. punkta noteikumi, savukārt citas šīs regulas normas turpina būt piemērojamas.

42 Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 1370/2007 4. panta 7. punkts ir piemērojams sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu, līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas gadījumā, uz ko attiecas šīs regulas 5. panta 1. punkts.

43 Šo secinājumu apstiprina Regulas Nr. 1370/2007 mērķis.

44 Atbilstoši minētas regulas 1. panta 1. punkta pirmajai daļai tās mērķis ir "saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem noteikt, kā kompetentās iestādes var rīkoties sabiedriskā pasažieru transporta jomā, nodrošinot vispārējas nozīmes pakalpojumus, lai, cita starpā, to būtu vairāk, lai tie būtu drošāki, kvalitatīvāki vai ar mazākām izmaksām, nekā tas būtu panākams ar tirgus spēkiem vien".

45 Tas, ka Regulas Nr. 1370/2007 mērķis pēc savas būtības ir paredzēt iejaukšanās publisko līgumu vispārējā kārtībā noteikumus, nozīmē, ka tajā ir ietvertas normas, kuras ir speciālas salīdzinājumā ar pēdējām minētajām.

46 Šajā ziņā svarīgi ir norādīt, ka grozītā Direktīva 2004/18 ir vispārīgi piemērojama, bet Regula Nr. 1370/2007 attiecas tikai uz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, kas tiek sniegti, izmantojot dzelzceļu un autoceļus.

47 Tā kā gan šīs regulas 4. panta 7. punktā, gan grozītās Direktīvas 2004/18 25. pantā ir ietverti noteikumi par apakšuzņēmuma līgumiem, ir jāuzskata, ka pirmā tiesību norma ir speciāls noteikums attiecībā pret otrajā tiesību normā paredzētajiem noteikumiem un kā *lex specialis* tā prevalē pār pēdējiem minētajiem.

48 Šādos apstākļos uz uzdoto pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojuma, ko sniedz ar autobusu, līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā šīs regulas 4. panta 7. punkts turpina būt piemērojams šim līgumam.

Par trešo jautājumu

49 Uzdodama trešo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1370/2007 4. panta 7. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas liedz līgumslēdzējai iestādei noteikt 70 % apmērā to tāda sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojuma, ko sniedz ar autobusu, kāds ir pamatlietā, daļu, kas komersantam, kam ir uzticēta tā pārvaldīšana un izpilde, ir jāsniedz pašam.

50 Atbilstoši Regulas Nr. 1370/2007 4. panta 7. punkta pirmajam teikumam konkursa dokumentācijā un publiskajos pakalpojumu līgumos pārredzami tiek norādīts, vai un kādā apjomā ir pieļaujama apakšuzņēmuma līgumu slēgšana.

51 No tā izriet, ka Savienības likumdevējs attiecībā uz apakšlīgumu par minētajā regulā regulētu sabiedriskā transporta pakalpojuma pārvaldīšanu un izpildi slēgšanu kompetentajām iestādēm ir piešķīris lielu rīcības brīvību.

52 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, tā kā līgumslēdzēja iestāde iepirkumā izraudzītajam pretendentam var likumīgi aizliegt slēgt apakšuzņēmuma līgumus par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu, ja tiesības slēgt šo līgumu tiek piešķirtas atbilstoši Regulas Nr. 1370/2007 4. panta 7. punktam, iepriekšējā punktā minētā rīcības brīvība ietver iespēju aizliegt slēgt apakšuzņēmuma līgumus tikai par vienu līguma daļu.

53 Turklāt, lai gan apakšuzņēmuma līgumu slēgšana ir paredzēta sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu, ietvaros, Regulas Nr. 1370/2007 4. panta 7. punkta otrajā teikumā nav atļauts attiecīgo līgumu pilnībā nodot apakšuzņēmējiem, jo tajā ir paredzēts, ka šī pakalpojuma sniedzējam ir pienākums pašam sniegt tā būtisku daļu. Tikai gadījumā, kad sabiedrisko pakalpojumu līgums vienlaikus attiecas uz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu izveidi, ierīkošanu un darbību, atbilstoši šīs regulas 4. panta 7. punkta trešajam teikumam var tikt atļauta pilnīga šo pakalpojumu sniegšanas izpildes nodošana apakšuzņēmējiem.

54 No minētā izriet, ka Regulas Nr. 1370/2007 4. panta 7. punkts neliedz līgumslēdzējai iestādei būtiski ierobežot iespēju slēgt apakšuzņēmuma līgumus tādā iepirkumā, kāds ir pamatlietā.

55 Šajā gadījumā pamatlietā aplūkotais paziņojums par līgumu ir konkursa dokuments, kurā, kā tas neapšaubāmi izriet no iesniedzējtiesas lēmuma, pārskatāmi ir precizēts, ka apakšlīgumu slēgšana ir ierobežota līdz apmēram, kas atbilst 30 % no pakalpojuma, to aprēķinot tīkla kilometros.

56 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ir jākonstatē, ka šāds ierobežojums nepārsniedz rīcības brīvību, kas Regulas Nr. 1370/2007 4. panta 7. punktā ir piešķirta kompetentajām iestādēm.

57 Tādējādi uz uzdoto trešo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1370/2007 4. panta 7. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tas līgumslēdzējai iestādei neliedz noteikt 70 % apmērā to tāda sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojuma, ko sniedz ar autobusu, kāds ir pamatlietā, daļu, kas komersantam, kam ir uzticēta tā pārvaldīšana un izpilde, ir jāsniedz pašam.

Tiesāšanās izdevumi

58 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) **Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 23. oktobra Regulas (EK) Nr. 1370/2007 par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 1107/70, 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, piešķirot pasažieru transporta sabiedrisko pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu, līguma slēgšanas tiesības, šīs regulas 4. panta 7. punkts turpina būt piemērojams šim līgumam;**

2) **Regulas Nr. 1370/2007 4. panta 7. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tas līgumslēdzējai iestādei neliedz noteikt 70 % apmērā to tāda sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojuma, ko sniedz ar autobusu, kāds ir pamatlietā, daļu, kas komersantam, kam ir uzticēta tā pārvaldīšana un izpilde, ir jāsniedz pašam.**

[Paraksti]